

BESLUT

2018-03-05

Dnr: 17/02976

SAKEN

Rapport, SVT1, 2017-10-22, kl. 19.30, inslag om svenskundervisning för nyanlända; fråga om saklighet

BESLUT

Inslaget frias. Granskningsnämnden anser att det inte strider mot kravet på saklighet.

INSLAGET

Inslaget handlade om att Svenska Akademien utarbetat en metod för att nyanlända snabbare ska lära sig svenska. I påannonseringen sa nyhetspresentatören bland annat följande.

I dag tar det i genomsnitt sju år innan en nyanländ person får jobb. Och ett hinder är att för många är för dåliga på svenska. Nu har Svenska Akademien reagerat.

Därefter intervjuades fyra svenskelever och en ledamot i Svenska Akademien om nyanländas undervisning i svenska.

ANMÄLNINGARNA

Anmälarna anser att uppgiften att det i dag tar i genomsnitt sju år för en nyanländ att få jobb var fel. Enligt Statistiska centralbyråns senaste statistik tar det nio år innan hälften av de nyanlända är i arbete. Det går överhuvudtaget inte att räkna ut ett genomsnitt eftersom alla nyanlända inte kommer i arbete. Medelvärde i en sådan uträkning hade blivit oändligt. Det är mycket allvarligt att Sveriges Television (SVT) slarvar med fakta och ger en bild av verkligheten som inte är sann.

PROGRAMFÖRETAGETS YTTRANDE

SVT anser att inslaget överensstämmer med kravet på saklighet och anför i huvudsak följande.

Uppgiften om att det tar sju år innan en nyanländ person får jobb fick SVT under intervjun med ledamoten i Svenska Akademien. Samma uppgift har tidigare använts av ministrar under alliansregeringen och av andra medier. Enligt Statistiska centralbyrån var 48 procent av de kommunmottagna flyktingarna i åldern 20–64 som togs emot 2009 förvärvsarbetande sju år efter mottagandet. För de som togs emot 2008 var siffran 51 procent efter åtta år.

I efterhand kan SVT konstatera att det hade varit mer korrekt att säga att hälften av de nyanlända är förvärvsarbetande efter åtta år i Sverige. SVT beklagar att uppgiften att det i genomsnitt tar sju år för nyanlända att komma i arbete uppgavs i inslaget.

Det centrala i inslaget var dock att en ny metod för att lära nyanlända svenska testades. Baserat på vad inslaget handlade om och hur det var utformat var uppgiften om hur många år det tar för nyanlända att få jobb inte avgörande för begripligheten. SVT anser inte att uppgiften var av sådan vikt att den innebär att inslaget strider mot kravet på saklighet.

AKTUELL BESTÄMMELSE

SVT ska utöva sändningsrätten sakligt och med beaktande av att en vidsträckt yttrande- och informationsfrihet ska råda i televisionen (13 § i sändningstillståndet). Kravet på saklighet innebär främst att uppgifter som är av betydelse för framställningen ska vara korrekta och att framställningen inte får vara vilseledande, till exempel genom att väsentliga uppgifter utelämnas. SVT ska före sändning av program så noggrant som omständigheterna medger kontrollera sakuppgifter i programmet.

GRANSKNINGSNÄMNDENS BEDÖMNING

Granskningsnämnden konstaterar att nyhetspresentatören sa att det i genomsnitt tar sju år innan en nyanländ person får jobb. I sitt yttrande beklagar SVT detta och konstaterar att det hade varit mer korrekt att säga att hälften av de nyanlända är förvärvsarbetande efter åtta år i Sverige. Nämnden anser därmed att SVT inte gjort en tillräcklig saklighetskontroll. Eftersom inslaget främst handlade om Svenska Akademiens metod för att nyanlända snabbare ska lära sig svenska var uppgiften om hur lång tid det tar för en nyanländ att komma i arbete dock inte av avgörande betydelse. Inslaget strider därför inte mot kravet på saklighet.

Detta beslut har fattats av Dag Mattsson, Clas Barkman, Berivan Yildiz, Staffan Dopping, Malin Bergström och Bo-Erik Gyberg efter föredragning av Johannes Wik.

På granskningsnämndens vägnar

Dag Mattsson

Johannes Wik

Originalhandlingen med namnunderskrifter förvaras hos myndigheten.